

Täysistunto

Tiistai 27.2.2024 klo 13.59—16.05

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 33 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2024 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.33 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa pu-
hemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan siis muutettavaksi metsästyslakia siten,
että yöammuntaa varten tarkoitettuja tähtäyslaitteita voitaisiin käyttää villisian metsästyksessä,
ja esityksen tavoitteena on tehostaa nimenomaan villisian metsästystä afrikkalaisen
sikaruton leviämisen estämiseksi.

Suomessahan villisikakannan sääntely on ollut varsin onnistunutta aktiivisten metsästä-
jien ja myöskin toimivan riistahallinnon avulla, eikä kanta ole päässyt kasvamaan saman-
laisiin mittasuhteisiin kuin mitä vaikkapa meidän naapurimaissamme Ruotsissa ja Virossa
on.

Luke on helmikuussa 2024 julkaissut kanta-arvion. Villisikakannan kasvutrendi on
edelleenkin pysynyt laskevana. Tammikuussa 24 kannan keskimääräinen koko oli runsaat
2 000 villisikaa, mikä on suurin piirtein 1 000 villisikaa pienempi kuin kannan kasvun
huippuvuonna 2020, ja metsästyksen ohella villisikojen määrän vähenemiseen ovat vaikut-
taneet toki viime vuosien kylmät talvetkin.

Esityksen tavoitteena on nimenomaan tehostaa villisian metsästystä afrikkalaisen sika-
ruton leviämisen ehkäisemiseksi. Riski tästä ASF:n leviämisestä Suomeen luonnonvarais-
ten villisikojen mukana on kasvanut, kun tautia on todettu lähialueilla: Virossa, Ruotsissa
ja Venäjällä. Sikaruton leviämisen riskit Suomen sikataloudelle ja kansalliselle huoltovar-
muudelle ovat todellakin suuret.

Taudin torjunta ja villisian aiheuttamat muut vahingot maa-, metsä- ja riistataloudelle
sekä riskit liikenteelle edellyttävät suunnitelmallisia toimenpiteitä lajin kannan hallitsemi-
seksi. Villisikatyöryhmä, joka tätä asiaa pohjusti, asetettiin vuonna 22, ja ryhmän tavoit-
teena oli päivittää Suomen villisikakannan hoidon ja hallinnan linjaukset erityisesti ottaen
huomioon juuri afrikkalaisen sikaruton leviämisen estäminen. Työryhmän yhtenä tehtävä-
nä oli linjata toimenpiteitä, joiden avulla villisikakantaa hoidetaan ja sen tilannetta halli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

taan metsästyslainsäädännön ja eläintautilainsäädännön nojalla ottaen huomioon erityisesti afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Villisikatyöryhmä linjasi yksimielisesti ehdotuksen sallia pimeänäkölaitteitten käyttö villisian metsästyksessä ilman poikkeuslupaa. Ehdotus perustuu ASF-riskin pienentämiseen kantaa rajoittamalla, ja mikäli afrikkalainen sikarutto saapuu Suomeen, on lakimuutoksen myötä metsästäjillä jo tarvittavat varusteet ja osaaminen nopeaan reagointiin ja toimintaan. Tehokas metsästys parantaa edellytyksiä tartunnan rajaamiseen mahdollisimman pienelle alueelle.

Pimeänäkölaitteitten käyttö mahdollistaa villisikojen metsästämisen tehokkaasti ja turvallisesti alueella ja ajankohtina, joilla se ilman laitetta olisi mahdotonta tai vaikeaa. Pimeänäkölaitteitten käyttö mahdollistaa saaliin valikoimisen ja tarkan laukauksen huonoissa valaistusolosuhteissa, mikä vähentää myöskin sitten haavakoiden määrää.

Pimeänäkölaitteitten käyttö villisian metsästyksessä on ollut sallittua poikkeusluvalla vuodesta 2019 lähtien, ja kyseessä on ollut rajoitettu kokeilu, jolla on kerätty kokemuksia menetelmistä vuosien 20—23 aikana. Yksinään Kaakkois-Suomessa pimeänäkölaitteiden avulla metsästettiin 205 villisikaa.

Lausuntokierroksella lausunnonantajat kannattivat esitystä lähes yksimielisesti. Ainoastaan yksi lausunnonantajataho kyseenalaisti tämän lakimuutoksen tarpeellisuuden. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

14.37 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Villisika on tulokaslaji, joka ei kuulu Suomen luontoon. Afrikkalainen sikarutto on levinnyt jo naapurimaihimme, viimeisenä Ruotsiin. Suomessa tätä viheliäistä tautia ei ole vielä esiintynyt, mutta on vain ajan kysymys, milloin rutto tännekin saapuu, mikäli vain pyörittelemme peukaloitamme.

Puhemies! Jos tauti saapuisi Suomeen ja leviäisi tuotantotiloille, olisi seurauksena jättilasku. Arvion mukaan 50 miljoonaa euroa olisi alkusoittoa. Villisikatyöryhmä on esittänyt, että kanta pitäisi puolittaa, jotta riski sikaruton leviämiseen pienenee. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että tämä tavoite on täysin kunnianhimoton. Villisikakanta tulee saada pyöreään nollaan. Vain siten saadaan Suomen luontoon kuulumaton laji ulos Suomen luonnosta, eikä muuten sitten leviä afrikkalainen sikaruttokaan. Nyt lakia ollaan muuttamassa siten, että villisikojä saa jatkossa metsästää lämpötähtäimien avulla ilman poikkeuslupaa. Tämä on täysin välttämätön lakimuutos. Metsästäjillä tulee olla kaikki mahdolliset keinot käytössä tehokkaaseen villisikojen poistamiseen.

Puhemies! ”Villisika röhkii, vaeltaa yössä / lämpötähtäimin metsästäjä työssä. Villisika nuuhkii, eikä tiedä vielä / metsästäjän varjo jo saapuu sieltä.” [Oikealta: Ohhoh! — Hannu Hoskonen: Runoilija!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

14.38 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Koposelle varsin hienosta runosta ja hyvästä puheenvuorosta koskien villisian metsästystä ja ministerille kiitos esittelystä.

Metsästys on kiinteästi osa suomalaista elämänmuotoa, ja yhteiskunta myös tukeutuu metsästäjiin monin eri tavoin. Villisian metsästys on yksi oivallinen esimerkki siitä, miten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

metsästäjien täysin pyyteettömällä työllä saadaan pidettyä villisikakantaa kurissa ja toivotavasti siten myös sikarutto pois Suomesta.

Lainsäätäjänä meidän tulee huolehtia metsästyksen edellytyksistä, koskivat ne sitten villisikaa tai muita riistaeläimiä. Ei ole järkevää tehdä villisikajahdistista yhtään sen vaikeampaa kuin itse villisian metsästyskin on jo metsästysmuotona, vaan nimenomaisesti helpottaa sitä, ja siksi tämä hallituksen esitys on juuri sellainen, mitä nyt kaivataan. Tällä esityksellä puretaan tarpeetonta byrokratiaa villisian metsästykseltä ja sallitaan pimeänäkölaitteiden käyttö metsästyksen tehostamiseksi ja sikaruton leviämisen estämiseksi.

Arvoisa puhemies! Esitys on myös hyvää norminpurkua. Hallinnollinen taakka vähenee, kustannukset pienenevät, sikaruton torjunta helpottuu ja metsästyksen edellytykset paranevat. Nykyisenlainen poikkeuslupamenettely on ollut aivan tarpeettoman raskas ja turhaa sääntelyä. Sellaisesta tulee laajemminkin päästä eroon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

14.40 Timo Suhonen sd: Arvoisa herra puhemies! Nyt keskustelussa oleva metsästyslain muuttaminen on aiheellinen jo käytännön syistä sekä turvallisuussyistä. Villisian metsästys ajoittuu juuri ajankohtaan, jolloin hämärä- ja yökäyttöön tarkoitettu tähtäin on tarkoituksenmukainen. Esityksen tavoitteena on myös tehostaa villisian metsästystä afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi. Lakimuutos on siis perustellusti kannatettava.

Arvoisa puhemies! Kuten tuossa maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja edustaja Simula hyvin totesi noin yleisestikin metsästyksen liittyen, tohdin myös itse muutamana sanan sanoa koko metsästysaiheeseen liittyen:

Metsästyslaista puhuttaessa on tässä yhteydessä todettava myös se, että meillä on nyt käsisissämme haastava tilanne. Maa- ja metsätalousvaliokunta on lausunnossaan aiemmin todennut seuraavaa: ”Valiokunta pitää tärkeänä hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn. Kannanhoidollinen metsästys on tärkeä osa tehokasta ja kattavaa keinovalikoimaa suurpetojen aiheuttamien vahinkojen ehkäisemiseksi. Erityisesti suden kannanhoidollinen metsästys ja suden maataloudelle aiheuttamat välittömät ja välilliset vahingot ovat herättäneet laajaa keskustelua.”

Arvoisa herra puhemies! Nyt esimerkiksi Itä-Suomessa on jo kahdeksan riistanhoitoyhdistystä, jotka ovat sanoneet irti suurriistavirka-apusopimuksen Itä-Suomen poliisin kanssa. Tilanne syntyi, kun korkein hallinto-oikeus linjasi viime vuonna lokakuussa, että esimerkiksi karhun kannanhoidolliset kaatoluvat ovat olleet lainvastaisia. KHO on jäädyttänyt myös ilveksen metsästyksen liittyvät poikkeusluvut. Tilanne pitäisi saada korjattua pikaisesti. Tämä tilanne voi johtaa siihen, että metsissämme kulkee kohta enenevässä määrin esimerkiksi liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneita eläimiä. Samoin pihapiiriin ilmaantuneet suurpedot olisi saatava hätisteltyä kauemmas, mieluiten osaavan riistanhoitoyhdistyksen avulla. Tärkeää on myös se, että metsästyskäytössä olevien koirien kouluttaminen turvataan jatkossa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

14.42 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen tekemä esitys villisikojen metsästämisen tehostamiseksi on erittäin tervetullut. Sen taustalla on edellisen hallituksen ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

kana asetettu maa- ja metsätalousministeriön työryhmä ja sen tekemä esitys, ja kiitos työryhmälle sen tekemästä hyvästä työstä.

Villisikakanta on kasvanut Suomessa hallitsemattoman suureksi, mikä yhdessä afrikkalaisen sikaruton kanssa on tehnyt välttämättömäksi kannan pienentämisen. Tähän ainoa keino on villisikojen metsästäminen, erityisesti pimeään aikaan. Tähän nyt käsittelyssä oleva esitys antaa merkittävän avun.

Arvoisa puhemies! Afrikkalainen sikarutto uhkaa levitessään koko suomalaista sianlihantuotantoa. Sikatalous on suurelta osin itäisestä Suomesta jo ajettu alas. Alueen metsästäjillä on kuitenkin sekä kykyä että halua estää erityisesti idän suunnasta tuleva uhka sikaruton leviämisestä. Nyt annettu lakiesitys lisää näitä molempia: kyvykkyyttä ja halukkuutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

14.43 Jorma Piisinen ps: Arvoisa herra puhemies! Maa- ja metsätalousministeriö asetti huhtikuun lopulla vuonna 2022 villisikatyöryhmän, jonka tehtävänä oli muun muassa linjata toimenpiteet metsästys- ja eläintautilainsäädännön nojalla kannanhoidolliseen metsästyksen ottaen huomioon tarvittavat toimenpiteet afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi villisikojen keskuudessa. Työryhmä nosti esille lakimuutoksen yöttäyslaitteiden sallimiseksi villisian metsästyksessä.

Afrikkalainen sikarutto on viruksen aiheuttama sikojen ja villisikojen verenvuotokuumetauti, johon ei ole olemassa rokotetta eikä hoitokeinoja. Tautia on esiintynyt laajalti naapurimaissamme Ruotsissa, Virossa ja Venäjällä. Suomessa tautia ei ole vielä tavattu, mutta uhka sen leviämisestä maahamme on kasvanut. Suomeen saapuessaan tauti aiheuttaisi merkittäviä taloudellisia tappioita sikatiloille ja lihateollisuudelle viennin rajoitusten ja eläinten lopettamisen vuoksi.

Metsästyslaissa säädetään metsästyksessä yleisesti kielletyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä. Laissa on kielletty muun muassa yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädettyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä koskevista kielloista muun muassa afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi.

Pimeänäkölaitteiden käyttö mahdollistaa villisikojen metsästäminen tehokkaasti ja turvallisesti sellaisilla alueilla ja sellaisina ajankohtina, jotka ilman laitetta olisivat vaikeita tai jopa mahdottomia. Pimeänäkölaitteiden käyttö luo turvallisuutta sekä muille luonnossa liikkujille että metsästäjille itselleen. Tähtäyslaitteiden avulla maastossa ampumasektorilla tai saaliin takana olevat lämpöä tuottavat kohteet näkyvät ja kohteen laji on mahdollista tunnistaa. Pimeänäkölaitteiden käyttö vähentää myös haavakoiden määrää huonoissa valaistusolosuhteissa.

Mikäli afrikkalainen sikarutto leviää Suomeen, on tämän lakimuutoksen myötä metsästäjillä jo valmiina tarvittavat välineet ja osaaminen nopeaan reagointiin ja toimintaan. Tehokas metsästys parantaa edellytyksiä tartunnan rajaamiseen mahdollisimman pienelle alueelle. Nykytilanteessa poikkeuslupien myöntäminen on Suomen riistakeskuksen vastuulla, joten lakimuutos vähentäisi myös Riistakeskuksen hallinnollista taakkaa.

Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä muutettaisiin metsästyslakia siten, että elektronisesti suurentavia tai muuten kuvaa muuttavia, yöammuntaa varten tarkoitettuja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

tähtäyslaitteita voitaisiin käyttää villisian metsästyksessä ilman poikkeuslupia. Villisiat liikkuvat enimmäkseen yöaikaan, joten yötähtäinlaitteiden sallimisella parannetaan mahdollisuutta sekä kannanhoidolliseen metsästykseseen että afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseen laitteilla, jotka mahdollistavat metsästyksen villisioille luontaisen liikkumajan puitteissa. Kun ainoastaan yksi 13:sta lausunnonantajasta kyseenalaisti lakiesityksen tarpeellisuuden, on lakiehdotuksen katsottava olevan sikatilojen ja lihateollisuuden kannalta tarkoituksenmukainen ja erittäin kannatettava. — Kiitos. [Juho Eerola: Sikakannatettava!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

14.47 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys pyrkii tehostamaan villisian metsästystä afrikkalaisen sikaruton mahdollisen leviämisen ehkäisemiseksi Suomessa. Tavoitteena on tehostaa villisian metsästystä taudin leviämisen estämiseksi. Vaikka kyseistä tautia ei vielä ole Suomessa todettu, sen uhka on mahdollinen. Taudin leviäminen Suomeen aiheuttaisi merkittäviä taloudellisia tappioita sikatiloille ja lihateollisuudelle. Tappiot ilmenisivät viennin rajoitusten ja eläinten lopettamisen seurauksena. Arvioiden mukaan välittömät kustannukset olisivat noin 50 miljoonaa euroa, jos sikarutto leviäisi villisikojen kautta tuotantotiloille.

Afrikkalaisen sikaruton tehokas torjunta on tärkeää paitsi maatalouden ja talouden kannalta myös eläinten hyvinvoinnin, kansanterveyden, työllisyyden, maatalouden kestävyys- ja yhteiskunnan toimivuuden näkökulmasta. Afrikkalainen sikarutto on vakava viruksen aiheuttama eläintauti. Siihen ei ole lääkettä eikä rokotetta, se ei ole hoidettavissa, ja se leviää sikojen välityksellä. Jos tauti leviäisi, voitaisiin joutua lopettamaan terveitä sikakantoja, myös kotisikakantoja, mikä olisi taloudellisesti ja eettisesti haasteellista. Vaikka tauti ei ole vaarallinen ihmisille, sen leviäminen vaikuttaisi myös kansanterveyteen sikatalouden häiriintymisen ja taloudellisten vaikeuksien kautta, puhumattakaan ruokaturvan häiriöistä.

Arvoisa puhemies! Tulokaslaji villisika ei kuulu Suomen luontoon, ja siksi villisikakantaa tulee saada pienemmäksi ja metsästystä on tehostettava eläinten myös lisääntyessä nopeasti. Tästä syystä myös nykyisten villisikakantojen hallinta on tärkeää. Villisian metsästys sallitaan ympäri vuoden lukuun ottamatta metsästyslaissa ilmoitettua rauhoituskautta. Metsästettäessä on noudatettava lakia ja toimittava kestävän käytön periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että riistakannat säilyvät, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei uhata ja eläimille ei aiheuteta turhaa kärsimystä. Saaliiksi saadusta villisiasta on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, kuten lainsäädäntö edellyttää. Hallitusohjelman mukaisesti eläintautia torjutaan aktiivisesti. Maa- ja metsätalousministeriö on tämän takia valmistellut tämän hallituksen esityksen.

Villisikatyöryhmä on jo aiemmin asetettu linjaamaan toimenpiteitä villisikakannan hallitsemiseksi. Työryhmän tehtävänä oli suunnitella toimenpiteitä metsästys- ja eläintautilainsäädännön pohjalta erityisesti huomioiden afrikkalaisen sikaruton leviämisen estäminen. Työryhmän linjauksen mukaan tavoitteena on puolittaa kanta nykyisestä. Villisikapopulaatiot ovat keskittyneet Itä-Uudellemaalle ja Kaakkois-Suomeen, ja näiden keskittymien ulkopuolella tavoitteena on, ettei tihentymiä tai pysyvää kantaa päästetä muodostumaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

Toisena toimenpiteenä työryhmä esittää pimeänäkölaitteiden hyväksymistä osaksi villisian metsästystä. Villisian metsästys pimeänäkölaitteella tulee sallia ilman poikkeuslupia. Pimeänäkölaitteet ovat keino saada kantaa alas nopeasti. Tämä on yksi toimi, jolla helpotetaan sääntelyä sekä pienennetään villisikakantaa tehokkaasti.

Edellä mainituin perustein kannatan hallituksen esitystä metsästyslain muuttamisesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

14.51 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Esillä oleva lakiehdotus on kannatettava. On tärkeää, että hallitusohjelmassa metsästys on ensimmäistä kertaa kirjattuna. Metsästyksen yhteiskunnallinen merkitys tunnustetaan ja sen tulevaisuus turvataan. Metsästys ja kannanhoito ovat osa Suomen kansakunnan itsemääräämisoikeutta, ja tämä päätösvalta kuuluu kansallisiin käsiin eikä ulkopuolisille tahoille, kuten EU:lle. Tieto siitä, mikä on Suomen parhaaksi, löytyy nimenomaan suomalaisilta — ja varsinkin nopeaa toimintaa vaativissa asioissa, kuten kulkutautien leviämisessä.

Villisikakantaa tulee rajoittaa päättäväisesti ja selkeästi. Tämä tapahtuu vain metsästystä tehostamalla. Ruttoa levittävä tulokaslaji ei kuulu Suomen luontoon. Villisian metsästys lämpötähtäimellä tulee sallia ilman poikkeuslupia. Lämpötähtäimet ovat ainoa keino saada kanta nopeasti alas. Villisika lisääntyy nopeasti, ja jos rutto tänne saapuu, meidän pitää olla valmiita se kitkemään. Villisika liikkuu öisin, ja silloin se on myös helpointa metsästää. Tästä syystä hallitus esittääkin, että aikaisemmin poikkeusluvalla metsästykseseen saadut pimeänäkölaitteet eivät jatkossa tarvitsisi poikkeuslupaa. Yölämpökiikarit ovat tehokain tapa karsia villisikapopulaatiota.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2024. Mikäli afrikkalainen sikarutto saapuu Suomeen, on tämän lakimuutoksen myötä metsästäjillä tarvittavat varusteet ja osaaminen nopeaan reagointiin sekä toimintaan.

Tämä lakiehdotus on hyvä ja kannatettava. Jatkossa voisi tarkastella myös supikoiran metsästystä tämän lain merkityksen kannalta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kinnari, olkaa hyvä.

14.53 Teemu Kinnari kok: Arvoisa puhemies! Historia on osoittanut, että vakavat tartuntataudit tulee ottaa tosissaan. Afrikkalainen sikarutto on tämäntyyppinen tartuntatauti, ja toimien sen torjumiseksi on oltava myös vaikuttavia. Euroopassa tauti on levinnyt tehokkaasti ja aiheuttanut merkittävää vahinkoa. Suomessa ei vielä toistaiseksi ole havaittu tartuntoja, ja toivon mukaan näin ei tapahdukaan. Mikäli tauti päätyisi Suomeen, se aiheuttaisi merkittävää taloudellista vahinkoa niin sikatilallisille kuin koko elintarvikeketjulle.

Arvoisa puhemies! Esityksen tavoitteena on tehostaa villisian metsästystä afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi. Kiitos hallitukselle, että tämä todella otetaan vakavasti. Metsästäjien toiminnalla on merkittävä rooli villisikakannan kasvun rajoittamisessa, ja esityksessä ehdotetaan yöammuntaan soveltuvien tähtäyslaitteiden eli pimeänäkölaitteiden käytön sallimista villisian metsästämisessä. Tämä mahdollistaa metsästäjille paremman mahdollisuuden ja suotuisamman ympäristön kannanhoidollisen metsästyksen toteutukselle. Näin toimien parannamme kykyä rajoittaa villisikakantojen kasvua ja afrikkalaisen sikaruton leviämisen mahdollisuuksia. Samalla tämä on myös toimi suomalaisen huolto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

varmuuden varmistamiseksi, kun huolehdimme kotimaisesta elintarviketurvallisuudesta siten, että estämme ruton leviämisen Suomeen.

Kannatettava lakiesitys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

14.55 Tomi Immonen ps: Arvoisa puhemies! Monelle tavalliselle kansalaiselle afrikkalainen sikarutto saattaa vaikuttaa kovinkin kaukaiselta asialta. Sillä on kuitenkin suuri kansantaloudellinen merkitys, ja se voi tapahtuessaan aiheuttaa suomalaiselle lihan tuotannolle suurenkin katastrofin. Siksi maa- ja metsätalousministeriö asetti villisikatyöryhmän, jonka tehtävänä oli muun muassa linjata ne toimenpiteet, joiden avulla villisikakantaa hoidetaan ja sen tilannetta hallitaan metsästyslainsäädännön ja eläintautilainsäädännön nojalla — ottaen tietysti huomioon erityisesti afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Villisikatyöryhmän maa- ja metsätalousministeri Sari Essayahille jättämän mietinnön mukaan välittömät kustannukset voisivat kohota 50 miljoonaan, mikäli sikarutto pääsisi leviämään villisikojen kautta tuotantotiloille — puhumattakaan siitä kärsimyksestä, joka tuotantoeläimille silloin aiheutuisi. Työryhmän esittämän linjauksen mukaan keskipitkällä aikavälillä tavoitteena on villisikakannan puolittaminen nykyisestä, ja toisena linjauksena työryhmä esittää pimeänäkölaitteiden sallimista villisian metsästyksessä.

Käsiteltävän lakimuutoksen esitysluonnos kävi lausuntokierroksella, ja määräaikaan mennessä lausuntoja tuli 13 kappaletta. Annetuista lausunnoista yhdeksän kannatti, kahdella ei ollut lausuttavaa ja vain yksi kyseenalaisti lausunnossa esityksen tarpeellisuuden. Lausuntoa kannattavia tahoja olivat muun muassa Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Ruokavirasto ja Suomen luonnonsuojeluliitto. Vähemmän yllättäen ainoa lausuntoa kyseenalaistava taho oli SEY, Suomen eläinsuojelu ry.

Kuten lakiesityksestä ilmenee, ovat esitetyt muutokset varsin pieniä metsästyslain laajassa kokonaisuudessa. Metsästyslain mukaan metsästystä on harjoitettava kestävästi käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu. Ja pimeänäkölaitteiden nopea tekninen kehitys onkin ollut sellaista, että niiden salliminen mahdollistaa valikoivan metsästyksen ja tarkemman laukauksen, mikä vähentää haavakoiden määrää ja on tänä päivänä jo erittäin turvallista. Valikoiva metsästys mahdollistaa myös lauman pysymisen alueella ja metsästyksen kohdistamisen samaan laumaan myös jatkossa. Nämä mainitut tekijät ovat osaltaan sellaisia kannanhoidollisia ja tarkkoja toimia, jotka myös Suomen eläinsuojelu ry:n olisi luullut ymmärtävän. Suomen luonnollisen ekosysteemin kannalta on myös oleellista harventaa Suomessa esiintyvää villisikakantaa, joka ei kuulu meidän luontoomme, ja näiden aiheuttamaa tautitartuntariskiä. Ja onhan villisika tosiaan tulokaslaji.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää villisikatyöryhmää ja ministeriötä tästä kattavasta työstään havaitun riskin ennaltaehkäisevien keinojen mahdollistamiseksi. On hienoa, että päästään pois myös siitä turhasta byrokratiasta, jossa joudutaan hakemaan poikkeuslupia aivan turhaan tämän asian vuoksi. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

14.59 Juho Eerola ps: Arvoisa herra puhemies! Villisikahan on yleinen eläin erityisesti meillä Kaakkois-Suomessa, jonne se on aikanaan saapunut itärajan yli ilman mitään maa-hantuloon vaadittavia asiakirjoja.

Tässä esityksessä tosiaan ehdotetaan muutettavaksi tätä metsästyslakia sillä viisiin, että yöammuntaa varten tarkoitettuja tähtäyslaitteita, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa, voitaisiin käyttää tässä villisian metsästyksessä. Tämän esityksen tavoitteena, kuten tässä on nyt kuultu monessakin puheessa, on tehostaa villisian metsästystä tämän afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi. Lain olisi tarkoitus tulla voimaan ihan tänä keväänä.

Tämä esitys koskettaa suoraan suomalaista metsästyskulttuuria ja luonnon hallintaa. Hallituksen esitys metsästyslain muuttamisesta yöammuntaa varten tarkoitettujen tähtäyslaitteiden osalta on herättänyt vilkasta ja positiivista keskustelua. Tämä metsästyshän on useille suomalaisille enemmän kuin pelkkä harrastus, se on osa kulttuuriperintöä ja osa identiteettiä, tärkeä osa ennen kaikkea luonnonhoitoa. Meidän on pidettävä mielessä metsästäjien rooli luonnon tasapainon ylläpitäjänä. Tämä lakimuutos ei ole pelkästään tekninen muutos, vaan se vaikuttaa suoraan siihen, miten voimme toteuttaa tätä metsästysharrastustamme ja samalla hoitaa luontoa.

Näitten pimeänäkölaitteitten käyttöönotto villisian metsästyksessä on välttämätön askel afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemisessä ja villisikakannan hallinnassa. Villisikakannan kasvu ja afrikkalaisen sikaruton uhka ei ole pelkästään metsästäjien huoli, vaan ne koskettavat koko yhteiskuntaa ja erityisesti lihakarjataloutta. Siksi meidän on otettava käyttöön nämä tehokkaat työkalut näitten uhkien torjumiseksi.

Metsästäjät ovat valmiita ja kykeneviä toimimaan vastuullisesti. Meidän on annettava mahdollisuus käyttää tarvittavia, parhaita mahdollisia varusteita ja teknologiaa metsästyksen toteuttamiseksi turvallisesti ja tehokkaasti. Nämä lämpötähtäimet ovat yksi tärkeä työkalu tässä kyseisessä taistelussa. Niitten avulla voimme metsästä tehokkaasti myös pimeässä ja minimoida haavakoiden riskin, ja nämä haavakothan villisikojen tapauksissa ovat erityisen vaarallisia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.01 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia ministerille hyvin valmistellusta lakiesityksestä, joka on erittäin perusteltu. Tämä afrikkalainen sikarutto on niin vaarallinen sairaus, että se Suomeen tullessaan aiheuttaa meidän elintarviketuotannollemme todella suuria vaikeuksia. Kuten monessa puheenvuorossa aiemmin on käynyt ilmi, meidän ympärillämme kaikissa maissa esiintyy nyt tämä vaarallinen tauti.

Jälleen kerran metsästäjiä nyt kiitellään ja heitä tarvitaan, mutta ihmettelen erittäin suuresti tätä nykyä tässä maassa. Heistä on tehty lähes rikollisia, vaikka he tekevät erittäin vastuullista työtä suomalaisten riistakantojen hoidossa ja ennen kaikkea vahinkoeläinten poistamisessa maastosta — esimerkiksi vaikka nyt supikoira ja villiminkki — ja yllätys yllätys, metsästyslaissa ja laissa vieraslajeista on mainittu muun muassa koirasusi sellaiseksi eläimeksi, mutta Suomessa ei kukaan uskalla kissaa isompaa eläintä enää metsästä ampua, koska se todennäköisesti on susi kuitenkin geenitutkimusten jälkeen. [Juho Eerola: Tai liito-orava!]

Arvoisa ministeri, kun jälleen kerran te huudatte ansiokkaasti arvokkaita metsästäjiä häntään, kun heillä on hyvät aseet ja taito ja ennen kaikkea rautainen paikallistuntemus — he

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2024 vp

ovat auttaneet ihmisiä monessa hädässä, ja metsästysseurat tekevät erittäin hyvää työtä ihmisten hyväksi auttaakseen seudulla asuvia ihmisiä, että he selviävät omasta elämästään — niin milloin te aiotte tuoda tähän maahan sellaiset esitykset, että metsästäjien oikeuksia kunnioitettaisiin ja tätä ikimuistoista nautinto-oikeutta kunnioitettaisiin? Totta kai tämä sikaruttohomma hoidetaan tyylikkäästi, nyt varsinkin, kun välineet siihen suodaan, mutta toivon, että muun muassa susien ja karhujen ja yleensä suurpetojen metsästyksessä ihmisten hengelle ja terveydelle aiheutuva vaara otetaan vakavasti, koska tällä menolla joudumme vielä murheellisiin tapahtumiin, ja sitä en ikinä toivo, vaan suorastaan pelkään, että se päivä jonain päivänä koittaa. Siihen ei ole pitkä aika, ellei ruveta oikeisiin toimenpiteisiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, teillä on mahdollisuus pitää vastauspuheenvuoro, pari minuuttia. Voitte pitää paikalta tai pöntöstä.

15.03 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ja kiitoksia edustajille erittäin hyvästä huomiosta tämän lakiesityksen suhteen. On todellakin tärkeää, että tällä lakiesityksellä me pystymme ehkäisemään tuon vaarallisen afrikkalaisen sikaruton leviämistä. Toivon mukaan tietysti pyrimme ensin estämään, että sitä ei tänne Suomeen koskaan saapuisi. Siinä tarvitaan kyllä monenlaista huolellisuutta erityisesti meiltä kaksijalkaisilta.

Kiitän myöskin edustaja Hoskosta. Hän nosti esille tämän tärkeän seikan, että suomalaisessa yhteiskunnassa meidän tulee arvostaa metsästäjien tekemää vapaaehtoista työtä, mitä he tekevät monella tavalla esimerkiksi suurriistan virka-avussa. Itsekin olen ollut tosi harmissani tästä tilanteesta, joka on johtanut siihen, että suurriistan virka-apua on irtisanottu. Siinä mielessä toivonkin, että tähän tilanteeseen saadaan mahdollisimman nopeasti selkeyttä.

Tämän hallituksen linja on aivan selvä, eli kyllä me haluamme, että meillä Suomessa näitä meidän upeita suurpetoja on siellä meidän metsissämme ja luonnossamme mutta ei todellakaan ihmisten kotipihoilla eikä myöskään karja-aitauksissa, ei lampoloissa. Meidän pitää saavuttaa suotuisa suojelun taso mutta myöskin sosiaalinen hyväksyttävyys. Ja on ehdottomasti suurpetojen kohdalla myöskin ymmärrettävä, että tarvitaan se ihmisarkuus, jolloin myöskin tasapaino ihmisen ja näitten luonnoneläinten kesken säilyy. Tämä hallitus toteuttaa hallitusohjelmansa mukaisesti näitä toimenpiteitä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.